

Det bør i denne forbindelse fremhæves, at ordningen med kgl. bygningsinspektører jo stammer fra en tid, hvor landet var så dårligt dækket med kvalificerede arkitekter, at man simpelthen måtte skabe en institution, der gjorde det muligt at få kyndige folk placeret i de forskellige landsdele. Selve de ansættelsesvilkår, som den dag i dag er gældende for de kgl. bygningsinspektører, vidner jo tilstrækkelig tydeligt om, at formålet ikke i første række var at skabe et antal embedsstillinger, men blot at tilvejebringe et økonomisk fundament for arkitekter, der skulle friste en dengang vanskelig tilværelse i provinsen. Det er overflødigt at påvise, at forholdene i meget væsentlig grad har ændret sig: Ca. 40 pct. af akademisk arkitektforenings medlemmer har i dag deres virksomhed uden for København. Men trods alt har hovedparten måttet knytte deres praksis til de største af købstæderne, og en yderligere — og påkrævet — spredning kan kun forventes, hvis der bydes dem tilfredsstillende opgaver også af kommunal og statslig art. For fuldstændigheds skyld skal blot anføres, at staten — som for øjeblikket yder økonomisk støtte til den altovervejende del af boligbyggeriet — også har en indirekte interesse i at få skabt eksistensmuligheder for kvalificerede arkitekter i alle egne af landet, thi kun derved tør man forvente at nå frem til en tilfredsstillende standard for det støttede byggeri overalt i Danmark.

Ud over det her påviste moralske ansvar for god bygningskunst, som må påhvile staten, bør det understreges, at der også ligger en positiv værdi i, at der arbejdes alsidigt og med friske kræfter på statens eget byggeri. Kommissionen har selv tilsluttet sig det af statens bygningsråd fremsatte synspunkt, at kun det frie valg af arkitekter kan sikre, at byggeriet tilføres friske tanker og nye metoder.

Bemærkninger om amsarkitektstillingernes praktiske udformning.

Akademisk arkitektforening kan principielt tiltræde kommissionens forslag om, at den enkelte amsarkitekts arbejdsområde — i hvert fald når ordningen føres ud i livet — kommer til at omfatte flere amter. De fordele, der vil kunne opnås ved en yderligere opdeling, vil utvivlsomt rigeligt opvejes ved, at man til et større kontor kan knytte arkitekter, der er udvalgt med hensyn til specielle anlæg og uddannelse. Da ordningen forudsætter, at amsarkitektens kontor skal beskæftige sig med mange forskelligartede felter, vil det store kontor med særligt kyndige folk kunne arbejde bedre og sikrere end det mindre kontor med færre medarbejdere, der hver skal dække flere områder.

Akademisk arkitektforening lægger heller ikke skjul på, at med de meget store krav, der i henhold til betænkningen må stilles til en amsarkitekt — krav, der kun kan opfyldes ved betydelige administrative, tekniske og kunstneriske evner — kan det i starten blive vanskeligt at finde et tilstrækkeligt antal kvalificerede folk til et større antal embeder. Man bør utvivlsomt være opmærksom på, at udviklingen ret hurtigt kan medføre forskydninger i den arbejdsbyrde, de enkelte felter pålægger amsarkitekten. Arbejdet med fordelingen af materialer til byggeriet, der allerede nu er af væsentlig mindre omfang end ved betænkningens afgivelse, vil formentlig fortsat reduceres i betydning og omfang. Men dette opvejes sikkert ganske af den stigende arbejdsbyrde, som må forudses på flere af de andre områder. Her skal blot peges på, at hele arbejdet med byplanlægning endnu er i sin vorden, og at den forventede nye landsbygge lov i stigende tempo vil gøre nye vedtægter og dermed følgende fastlæggelse af dispensationspraksis i kommunerne aktuel. Også amsarkitekternes vejledende virksomhed over for de lokale myndigheder må forudsættes at blive mere og mere krævende, efterhånden som arbejdet i sig selv udvikler en voksende forståelse af byggespørgsmålet.

Disse forhold bevirker, at man med nogen skepsis må se på kommissionens vurdering af amsarkitektkontorernes kapacitet. Man er imidlertid her henvist til et skøn og ud